

Možnosti a príklady zabezpečenia odpadu pred prístupom medveďa hnedého.

1. Elektrický ohradník

Veľmi účinná a efektívna metóda zabezpečenia odpadu pred prístupom medveďa hnedého.

Pri tejto metóde treba prihliadať na čo najpresnejšie dodržanie postupu správnej inštalácie celého setu, aby bola zachovaná efektivita proti medveďom.

Odporúčania Štátnej ochrany prírody SR (ŠOP SR) pri inštalácii tohto riešenia sú nasledovné:

Oplotenie elektrickým ohradníkom, ktorý pozostáva z piatich vodičov, uzemnený, s 12 V zdrojom napätia 4000 – 6000 V a minimálnou pulznou silou 7 J, pričom spodný vodič musí mať vzdialenosť od zeme maximálne 10 až 20 cm a ďalšie vodiče vo výške 30 cm, 50 cm, 80 cm a 110 cm. Vo výške 130 - 150 cm môže byť natiahnutý prídavný drôt s kúskami látky alebo páskou, ktorá pôsobí ako optické plašidlo.

Pre zabránenie možného úrazu osôb odporúčame inštalovať tiež výstražné tabuľky (napr. Pozor elektrický ohradník), ktoré sú dostupné u predajcu, alebo ekvivalentom so samovýroby.

Dostupnosť: bežné chovateľské potreby.

Set elektrického ohradníka: zdroj (na 220V alebo za použitia 12 V trakčnej batérie), vysokonapäťový kábel, vodiče (šnúra, oceľové lanko), izolátory, uzemňovacia tyč, blesko-poistka, vchod do ohradníka, výstražné tabuľky, skúšačka napätia.

Použitie ďalších komponentov môže závisieť na type napájania. V prípade elektrických vodičov je možné okrem spletaných šnúr či oceľových laniek použiť aj vodivú sieť. Riešenie je však potrebné prispôbiť účelu použitia elektrického ohradníka. Kým spletané šnúry sú vhodnou alternatívou na ohradník, ktorý je potrebné presúvať z jednej lokality na druhú (vďaka dobrej manipulácii), pri stabilnom umiestnení ohradníka odporúčame použitie oceľového lanka. Vodivú sieť neodporúčame inštalovať z dôvodu, že v prípade silného vetra môže dochádzať k prerušeniu elektrických vodičov, ktoré sa pod tlakom vetra ohýbajú, prípadne môže dochádzať aj k ich lámaniu.

- efektivita – účinnosť
- jednoduchosť inštalácie
- možnosť úpravy v prípade potreby
- ekonomické riešenie

- údržba
- možnosť zásahu el. prúdom
- riešenie nie je vhodné na každú lokalitu

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Horný Smokovec / pod autobusovou stanicou
GPS koordináty: 49°08'22.42"N / 20°13'29.99"E

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Dolný Smokovec / La Chata
GPS koordináty: 49°07'52.97"N / 20°14'28.32"E

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Tatranské Zruby / Vila Marie
GPS koordináty: 49°07'43.16"N / 20°12'01.26"E

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Vyšné Hágy / bytový dom Limba
GPS koordináty: 49°07'09.89"N / 20°07'37.53"E

Príklad tabuľky – elektrický ohradník

2. Staničky – zabezpečené stojiská odpadu

Pri správnom návrhu, naplánovaní a realizácii je podľa ŠOP SR práve tento spôsob zabezpečenia odpadu pred medveďom najlepší. Správna stanička na odpad dokáže zabezpečiť bežné 1100 litrové nádoby ako aj menšie 120 litrové (kuka) nádoby pri bezproblémovej separácii odpadu. Na výstavbu stojísk odpadu môžu byť použité rôzne materiály ako kov, kameň (gabióny), prípadne môžu byť vymurované.

Odporúčania ŠOP SR:

Z doterajších skúseností sú známe prípady, kedy sú mláďatá medveďa hnedého schopné zamrežované stojiská na dopad prekonať, a to z dôvodu veľkých rozstupov medzi mrežami. Z uvedeného dôvodu by rozstupy medzi jednotlivými mrežami (žrdami) nemali byť väčšie ako 5 cm. Rovnako sa na staničke (ani v horných častiach) nesmie nachádzať voľný priestor, cez ktorý by mohol medveď do stojiska preniknúť. Medvede sú inteligentné zvieratá a konštrukčné nedostatky pomerne rýchlo odhalia. Rovnako neodporúčame stojiská odpadu budovať z dreva, nakoľko môže dochádzať k opakovaným poškodeniam a k nutnosti opakovaných opráv.

Nižšie uvádzame niekoľko prípadov správne skonštruovaných staničiek na odpad.

- efektivita – účinnosť
- možnosť zabezpečenia viacerých nádob
- možnosť estetickej úpravy podľa potreby

- ekonomicky náročnejšie riešenie
- riešenie nie je vhodné na každú lokalitu

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Tatranská Lomnica / Hotel Sorea Titris

GPS koordináty: 49°10'03.06"N / 20°17'16.30"E

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Tatranská Lomnica / Hotel Lomnica

GPS koordináty: 49°09'54.93"N / 20°16'51.63"E

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Tatranská Lomnica / Vila Meribel

GPS koordináty: 49°10'05.48"N / 20°16'24.64"E

Lokalita: k.ú. Lučivná / Lopusná dolina / Hotel Lopusná Dolina

GPS koordináty: 49°02'11.96"N / 20°09'56.75"E

Lokalita: mesto Vysoké Tatry / Dolný Smokovec / Národný ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb

GPS koordináty: 49°08'00.53"N / 20°14'18.43"E

Lokalita: Mesto Vysoké Tatry / Nový Smokovec / čerpacia stanica Slovnaft

GPS koordináty: 49°08'04.25"N / 20°12'28.12"E

3. Nádoby/kontajnery so zabezpečením proti prístupu medveďa

Samostatné nádoby so zabezpečením proti medveďom sú adekvátnou alternatívou k zamrežovaným stojiskám (staničkám). Je možné ich použiť napríklad na miestach, kde výstavba staničky, alebo elektrického ohradníka nie je dispozične možná. Tento spôsob zabezpečenia odpadu vyžaduje dôkladné posúdenie miesta/okolia a vhodný výber zbernej nádoby.

ŠOP SR v spolupráci so spoločnosťou MEVA – SK v súčasnosti realizuje testovanie dvoch typov kontajnerov odolných voči medveďovi. Tieto zberné nádoby je možné vidieť priamo v teréne na lokalitách uvedených nižšie.

- rozmery
- možnosť kombinácie nádob
- aj ekonomické riešenia
- možnosť estetickej úpravy podľa potreby

- niektoré typy ekonomicky náročnejšie
- riešenie nie je vhodné na každú lokalitu
- nutná údržba pre zachovanie funkčnosti
- úprava terénu pri niektorých typoch nádob

Lokalita: Pribylina / Kokavský most

GPS koordináty: 49°07'31.52"N / 19°52'44.24"E

Lokalita: mesto Vysoké Tatry / Tatranská Lomnica / Slovenská pošta
GPS koordináty: 49°09'51.05"N / 20°16'57.20"E

Lokalita: mesto Vysoké Tatry / Tatranská Lomnica / VSDS
GPS koordináty: 49°09'47.11"S / 20°16'36.35"E

Lokalita: zatiaľ iba vo väčších mestách

Lokalita: zatiaľ iba vo väčších mestách

ŠOP SR je pripravená vo vzťahu k výskytu, alebo predchádzaniu problémov so synantropnými jedincami medveďa a zabezpečením odpadu poskytnúť odborné poradenstvo, ako napríklad vyjadrenie k technickému návrhu na zabezpečenie odpadu na konkrétnych lokalitách.